

การบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ
อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

THE MANAGEMENT OF THREE-YEAR DEVELOPMENT PLAN BY RESIDENTS'
PARTICIPATION IN THAKUKNUEA SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION, WIPHAWADEE DISTRICT, SURAT THANI PROVINCE

ธนวรรณ พรหมหิตาธร
TANAWAN PHOMHITATORN
สมศักดิ์ ขอบตรง
SOMSAK CHOBTRONG
สนชัย ใจเย็น
SONCHAI JAIYEN
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
SURATTHANI RAJAPHAT UNIVERSITY
จังหวัดสุราษฎร์ธานี
SURATTHANI

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการ ระดับการมีส่วนร่วม ศึกษาปัญหา/ข้อเสนอแนะ และเสนอแนวทางในการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้นำชุมชนและประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบโควตาโดยใช้แบบสอบถามซึ่งมี 2 ตอน ตอนที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.94 และตอนที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.97 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจากการสนทนากลุ่มโดยการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 12 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนและด้านการเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดการและด้านการควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ด้านการตัดสินใจ 2) ด้านการปฏิบัติการ 3) ด้านการติดตามและประเมินผล และ 4) ด้านการรับผลประโยชน์ โดยพบปัญหาว่าการรับฟังความคิดเห็นที่เป็นแบบทางการทำให้ประชาชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจโครงการในแผนพัฒนายังขาดความพร้อม ข้อเสนอแนะที่ได้ควรจะรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้ครอบคลุมกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนและควรจะศึกษาความพร้อมของโครงการให้ชัดเจน สำหรับแนวทางการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วน คณะผู้บริหารให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอย่างจริงจังและมีการประชุมชี้แจงผลการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปี

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, การมีส่วนร่วมของประชาชน, การจัดทำแผนพัฒนาสามปี

ABSTRACT

This research aimed to study the management condition, participation levels, issues, and suggestions; as well as to realize means of managing a three-year management development to encourage the participation by residents of Thakuknuea Sub-district Administrative Organization, Wiphawadee District, SuratThani Province. The data were collected from 400 community leaders and residents who were eligible to vote in Thakuk-Nuea Sub-district Administrative Organization, Wiphawadee District, Surat Thani Province, via quota sampling. The questionnaire, which is now the second one is believed to 0.94, and the two are believed to 0.97. The statistics were mean score, standard deviation, and group discussion of 12 participants (through purposive sampling). Content analysis was then applied.

The research found that the condition of the management of the development plan was rated average. When considered each aspect, planning and leadership at a high level, the management and control were moderate. The participation of citizens were moderate, when considered each aspect were moderate, The aspect with the highest mean score was 'decision making' followed by 'operation and evaluation'. The aspect with the lowest mean score was 'benefit receiving'. The issues found in this research included; the formal public consultation intimidated the residents; the residents lacked knowledge in the matter; and the project for the development plan lacked readiness. Suggestions included; the public consultation should include stakeholders; there should be an elevation of residents' understanding; there should be a study regarding the readiness of the project. As for the means of managing the three-year management development plan, a thorough promotion should be made. There should be a network of different organizations. The management executives should regard this matter highly important. Finally, there should be an annual public result presentation.

Keywords: management, participation of residents, three-year development plan

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนในการบริหารภาครัฐทั้งในระดับชุมชน ระดับภาคและระดับประเทศ เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศมุ่งสู่ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” ซึ่งจากการประเมินความเสี่ยงของประเทศ พบว่าประเทศไทยจะเผชิญกับความเสี่ยงจากการบริหารภาครัฐอ่อนแอ ไม่สามารถขับเคลื่อนการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อำนาจรัฐถูกใช้เพื่อผลประโยชน์ของคนบางกลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชน และระหว่างประชาชนกับประชาชนในบางพื้นที่มีช่องว่างมากขึ้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น แต่การมีส่วนร่วมตัดสินใจในระดับนโยบายมีน้อย เจ้าหน้าที่รัฐย่อหย่อนในการปฏิบัติตามหน้าที่ อันนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำ และไม่เป็นธรรมในมิติเศรษฐกิจ สังคม การเมือง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, น. 4-5)

แนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเป็นแนวคิดที่สำคัญที่ถูกนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาในการให้บริการสาธารณะ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้กำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 5 ระดับ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานภาครัฐได้เลือกตัดสินใจ ออกแบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจากระดับการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในภาครัฐ ตั้งแต่ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ถึงระดับการเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การให้ข้อมูลข่าวสาร การรับฟังความคิดเห็น การเกี่ยวข้อง ความร่วมมือและการเสริมอำนาจแก่ประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2550) เช่นเดียวกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่เน้นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น โดยให้อิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบริการสาธารณะและส่งเสริมการมีส่วนร่วม

ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, 2550, น.112) และจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักเป็นเพียงการมีส่วนร่วมในเชิงรูปแบบ โดยการถูกระดมและเข้ามามีส่วนร่วมโดยไม่เข้าใจในแนวทางปฏิบัติในการมีส่วนร่วม ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยมากเป็นแบบการรับทราบการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Inform) ซึ่งนับว่าเป็นการมีส่วนร่วมในระดับเกือบต่ำสุด ซึ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมในปัจจุบันยังไม่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่แท้จริงในฐานะพลเมือง (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ, 2552, น. 128-129) ซึ่งทำให้การมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ยังขาดความเข้มแข็งในเชิงเนื้อหาสาระและกระบวนการ อีกทั้งยังไม่สามารถเกื้อหนุนให้เกิดการจัดทำแผนพัฒนาและการจัดทำงบประมาณที่สอดคล้องต่อการแก้ไขปัญหาของชุมชนและไม่สามารถเกื้อหนุนต่อการพัฒนาท้องถิ่นให้มีทิศทางที่ชัดเจนได้ (วิระศักดิ์ เครือเทพ, 2552, น. 24) โดยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการร่วมเสนอความคิดเห็น รองลงมาคือด้านการร่วมประชุม ด้านการร่วมตัดสินใจและด้านการร่วมติดตามและประเมินผลตามลำดับ (กิตติพงษ์ ด้านลาพล, 2558, บทคัดย่อ) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวหิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างรายได้กับขนาดครอบครัวที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวหินข้อเสนอแนะจากวิจัยคือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปติดตามประเมินผลเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย ควรสรุปรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีและประกาศให้ประชาชนได้รับทราบ และควรกำหนดวันล่วงหน้าในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (ปราณี ตรุษสารท, 2557, บทคัดย่อ) และจากการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือที่ผ่านมาได้รับความร่วมมือจากประชาชนน้อยมาก เนื่องจากมองว่าไม่ใช่นโยบายของตนเอง เป็นหน้าที่ของผู้นำชุมชนและองค์กรในชุมชน

นอกจากนี้ผู้นำกลุ่ม องค์กรหน่วยงานส่วนราชการและประชาชน ไม่เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลตั้งที่ควรเป็น ทำให้แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน รวมถึงยังขาดการประสานแผนร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับท้องถิ่นอื่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความสำคัญและจำเป็นต่อประชาชนในการที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติการ การรับผลประโยชน์และการติดตามและประเมินผล โดยเฉพาะคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ จะต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอย่างจริงจัง และคาดหวังว่า ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลและสามารถขยายผลไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นต่อไป

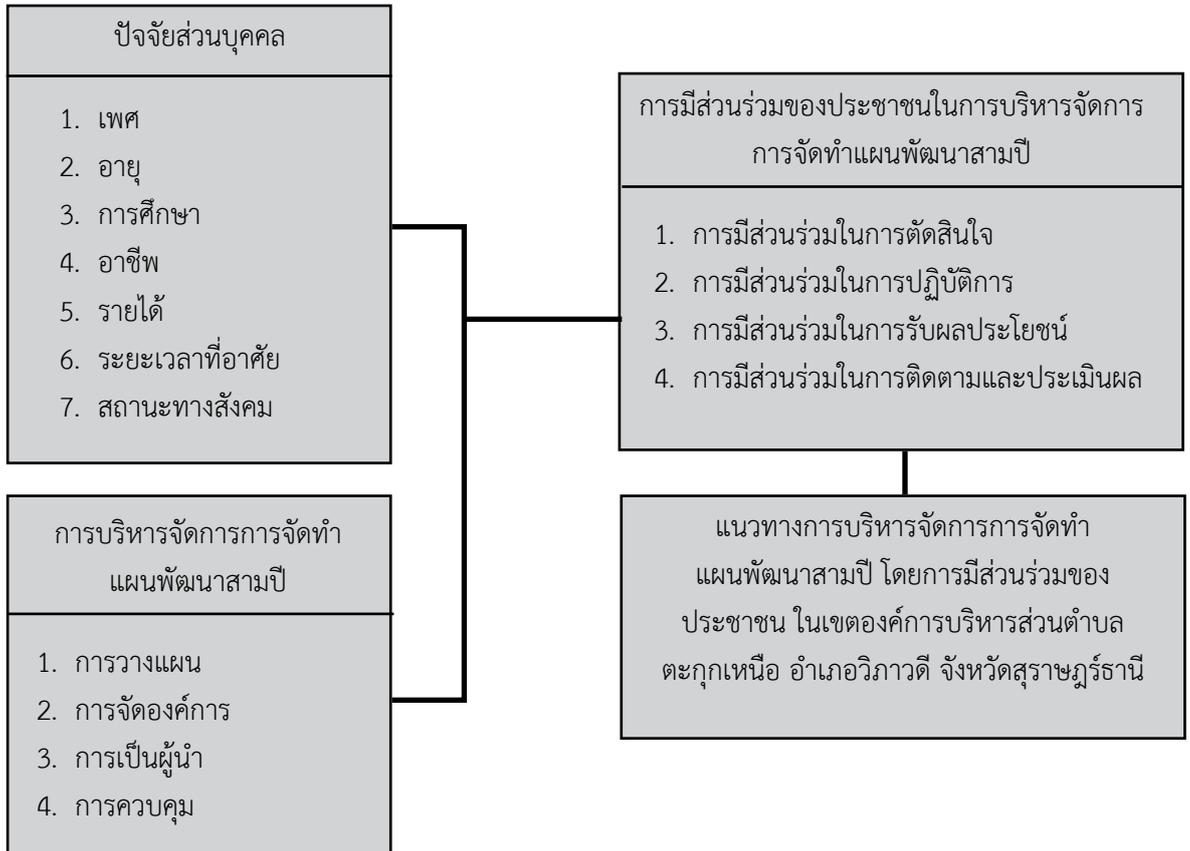
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้แนวทางการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ข้อมูลจากการวิจัยเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ และแนวทางการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร จำนวน 6,166 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 416 คน ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน จำนวน 401 คน และอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) จำนวน 15 คน และกลุ่มประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในพื้นที่ตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 5,750 คน

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน คำนวณ โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973, p. 125 อ้างถึงใน สมเกียรติ หลานหลาย, 2556, น. 33) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ได้ค่า 375.63 เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงและป้องกันความคลื่อนจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ใช้วิธี

การสุ่มแบบโควตา (Quota Sampling) โดยกำหนดสัดส่วนระหว่างกลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในพื้นที่ ร้อยละ 20 : 80 ซึ่งได้ตัวอย่างจากกลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 76 ตัวอย่าง และตัวอย่างจากกลุ่มประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในพื้นที่ จำนวน 304 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วยตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อเดือนระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่และสถานะในหมู่บ้าน มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดตอนที่ 2 สภาพการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ ประกอบด้วย ด้านการวางแผนด้านการจัดองค์การ ด้านการ

เป็นผู้นำและด้านการควบคุมตอนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ ประกอบด้วยด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามและประเมินผลลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open ended) แบบสอบถามที่ใช้มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.94 ในตอนที่ 1 และมีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.97 ในตอนที่ 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ถึงนายอำเภอวิภาวดี และนายกองคการบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากประชาชนในพื้นที่ทั้ง 17 หมู่บ้านที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงออกไปแนะนำตัวพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ต่อกลุ่มเป้าหมายการวิจัยในที่ประชุมหมู่บ้าน แจกแบบสอบถาม จำนวน 400 ฉบับ ให้กับกลุ่มตัวอย่าง ตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ระหว่างกลุ่มผู้นำชุมชนและประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง 76 : 304 โดยขอความร่วมมือให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านช่วยเก็บรวบรวมคืนให้ผู้วิจัยภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์ซึ่งได้รับคืนเป็นฉบับที่สมบูรณ์ทั้ง 400 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำตอบในการวิจัย วิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ วิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะโดยการสรุปข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะที่สำคัญและวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี แยกเป็นรายด้านโดยการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง

ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มจำนวน 12 คนใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ตามคุณสมบัติที่กำหนด คือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย นายกองคการบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ จำนวน 1 คน รองนายกองคการบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ จำนวน 1 คน ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ จำนวน 1 คน ตัวแทนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 3 คน ตัวแทนผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ประธานกลุ่มสตรีตำบลตะกุกเหนือ จำนวน 1 คน และประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลตะกุกเหนือ จำนวน 1 คนสำหรับประเด็นในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้นำเอาผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยนำเอาข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในแต่ละด้านมาสร้างเป็นประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มเพื่อเสนอแนวทางในการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การเป็นผู้นำ และการควบคุม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการวางแผน ด้านการเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก และด้านการจัดการ ด้านการควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 1 แสดงสภาพการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สภาพการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปี	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหารจัดการ
1. ด้านการวางแผน	3.80	0.79	มาก
2. ด้านการจัดองค์การ	3.39	0.89	ปานกลาง
3. ด้านการเป็นผู้นำ	3.55	0.86	มาก
4. ด้านการควบคุม	3.09	0.74	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.46	0.82	ปานกลาง

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานีทั้ง 4 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการตัดสินใจ รองลงมาคือด้านการปฏิบัติการ และด้านการติดตามและประเมินผล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการรับผลประโยชน์

ตารางที่ 2 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนืออำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปี	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านการตัดสินใจ	3.47	0.77	ปานกลาง
2. ด้านการปฏิบัติการ	3.13	0.89	ปานกลาง
3. ด้านการรับผลประโยชน์	3.03	0.88	ปานกลาง
4. ด้านการติดตามและประเมินผล	3.09	0.74	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.18	0.7	ปานกลาง

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการตัดสินใจ 2) ด้านการปฏิบัติการ 3) ด้านการรับผลประโยชน์และ 4) ด้านการติดตามและประเมินผล พบปัญหาว่า การรับฟังความคิดเห็นที่เป็นแบบทางการทำให้ประชาชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี การจัดทำแผนพัฒนาของแต่หน่วยงานทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายขาดการชี้แจงและทำความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ขาดการศึกษาความพร้อมของโครงการอย่างละเอียดรอบคอบก่อนดำเนินการโดยมีข้อเสนอแนะว่าจะรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการให้คำปรึกษาหารือศึกษาความพร้อมของโครงการ

อย่างละเอียดรอบคอบ ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง บูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาหรือแผนยุทธศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนไม่ซ้ำซ้อนกันและนำเอาทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพต่อส่วนรวมมากที่สุด ควรจัดทำโครงการตามอำนาจหน้าที่ให้ครอบคลุมในทุกๆ ด้าน และควรจะมีการชี้แจงให้ประชาชนทราบและเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และควรมีการติดตามและประเมินผลความคุ้มค่าของโครงการให้ชัดเจน

4. แนวทางการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี สรุปผลการวิจัยจากการสนทนากลุ่ม แบบเจาะจง (Focus Group Discussion) ได้ดังนี้

4.1 การบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยมีส่วนร่วมของประชาชน

4.1.1 ด้านการวางแผนควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบล่วงหน้าอย่างทั่วถึง และชี้แจงถึงความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ควรจะจัดเตรียมความพร้อมของข้อมูลตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหาของพื้นที่ กระตุ้นให้ประชาชนได้ร่วมคิดโครงการพัฒนาในทุกๆ ด้านตามสภาพปัญหาและความต้องการที่มีอยู่จริง การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และควรจะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับตำบล ระดับอำเภอและองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นที่มีเขตพื้นที่ติดต่อกัน

4.1.2 ด้านการจัดองค์กรควรจะมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ จัดทำแผนพัฒนาแบบบูรณาการ ควรจะปรับโครงสร้างการบริหารจัดการจัดทำแผนพัฒนา กำหนดผู้รับผิดชอบโครงการในแผนพัฒนาให้ชัดเจน ควรจะเพิ่มอัตราเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอกับปริมาณงาน และควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้แก่ประชาชน

4.1.3 ด้านการเป็นผู้นำคณะผู้บริหารควรจะทำให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอย่างจริงจังควรสร้างและพัฒนาทีมงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการส่งเสริมการพัฒนาความรู้การฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องควรกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนยอมรับความคิดใหม่ๆ และควรนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นให้มากที่สุด

4.1.4 ด้านการควบคุมควรจะมีการประชุมชี้แจงผลการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้ประชาชนทราบเป็นประจำอย่างต่อเนื่องและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผน ควรจะแต่งตั้งประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการติดตามและประเมินผลเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาควรกำหนดตัวชี้วัดเกณฑ์หรือมาตรฐานผลสำเร็จในการการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาสามปีอย่างชัดเจนมีการเปรียบเทียบผลการจัดทำแผนพัฒนาสามปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมาและการวางแผนปรับปรุง แก้ไขปัญหาอุปสรรค และควรเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้หลากหลายช่องทาง

4.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

4.2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรจะเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาให้ชัดเจนโดยการมองแบบภาพรวมเพื่อการแก้ปัญหาให้แก่ประชาชนโดยส่วนใหญ่ ควรจะระดมประชาชนจากหลากหลายสาขาอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจร่วมกัน โดยผ่านทางการจัดประชาคมหรือเวทีชาวบ้าน โดยให้ประชาชนส่วนใหญ่เสนอผลการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาความต้องการสู่กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีและควรจะให้มีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้านร่วมอยู่ด้วยเพื่อจะได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ปรีกษา หรือ เพื่อให้มีความพร้อมในการจัดทำโครงการพัฒนาได้ตามความต้องการของประชาชน

4.2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ควรจะมีตัวแทนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการก่อสร้างที่องค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือดำเนินการควรส่งเสริมสร้างความร่วมแรง ร่วมใจของประชาชนในการจัดทำโครงการพร้อมที่จะให้การสนับสนุนเงิน วัสดุ อุปกรณ์ และแรงงาน ควรจะสร้างจิตสำนึกให้ภาคประชาชนร่วมเป็นเจ้าของช่วยสอดส่อง ดูแล สาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ศาลา อเนกประสงค์ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

4.2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ควรจะจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมหรือพัฒนากลุ่มอาชีพให้แก่ประชาชน หรือควรจะทำโครงการในลักษณะที่มีสิ่งตอบแทน เช่น ของรางวัล วัสดุ อุปกรณ์ แก่ผู้เข้าร่วมโครงการควรจะมองปัญหาของชุมชนให้หลากหลายและวิเคราะห์ปัญหาให้ครอบคลุม ควรจะมองในหลายมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและสิ่งแวดล้อมในลักษณะคุณภาพและควรจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้ครอบคลุมกระจายทั่วถึง เสมอภาค และเป็นธรรมกับประชาชนทุกพื้นที่

4.2.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ควรจะส่งเสริมและกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบอย่างจริงจัง ควรจะเพิ่มช่องทางตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปีให้หลากหลายและทำได้สะดวกเช่น ช่องทางผ่านระบบอินเตอร์เน็ต การติดประกาศผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปีเป็นประจำทุกเดือน การแจ้งข่าวทางจดหมายข่าว หรือวิทยุชุมชนและควรสรรหาตัวแทนภาคประชาชนในคณะกรรมการติดตามและประเมินผลให้มีความหลากหลายอาชีพและเพิ่มสัดส่วนให้มากขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีสามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานีทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการวางแผน ด้านการเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก และด้านการจัดการ ด้านการควบคุมอยู่ในระดับปานกลางแต่เมื่อพิจารณาแต่ละด้านโดยภาพรวมและรายชื่อแล้ว ซึ่งได้ทราบถึงข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดจึงนำมาอภิปรายผลแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผน ผลการวิจัยพบว่า มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบล่วงหน้าอย่างแพร่หลายอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแต่ละชั้นตอนมีกระบวนการและระยะเวลากำกับไว้ชัดเจนทำให้เจ้าหน้าที่ด้านการจัดทำแผนเพียงคนเดียว ซึ่งมีภาระงานด้านการจัดแผนพัฒนาตลอดทั้งปีงบประมาณ อีกทั้งยังมีงานที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้นการเตรียมการด้านการจัดทำแผนจึงมีเวลาน้อย จึงใช้วิธีการแจ้งหนังสือถึงผู้ใหญ่บ้านนำไปบอกกล่าวในที่ประชุมหมู่บ้านซึ่งไม่สอดคล้องกับรายงานการศึกษาของ สุริยัน ปันชัย (2552, น. 50) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ชะเนิง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่านพบว่าแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาคือองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการจัดองค์การ ผลการวิจัยพบว่า มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ จัดทำแผนพัฒนาแบบบูรณาการอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำล่วงหน้าเป็นระยะเวลาหนึ่งปีแต่ขณะเดียวกันแผนพัฒนาของบางหน่วยงานจัดทำขึ้นเมื่อเริ่มต้นปีงบประมาณแต่ละปีซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ไม่ตรงกัน ประกอบกับผู้บริหารของแต่ละหน่วยงานยังไม่เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาแบบบูรณาการ ดังนั้นจึงควรปรับเปลี่ยนการทำงานให้สามารถบูรณาการกันได้เพื่อลดความเบื่อหน่ายให้กับประชาชนสามารถจัดการปัญหาได้ในภาพรวม สามารถเชื่อมโยงประสานการพัฒนาภายในตำบลไปในทิศทางเดียวกันได้ประสบผล

สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการศึกษาของ เกศินี พรหมตัน (2550, น. 58) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่ใจ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าประชาคมเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิดร่วมทำกับภาคราชการในการแก้ไขปัญหาชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการเป็นผู้นำ ผลการวิจัยพบว่า คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีทีมงานที่มีประสิทธิภาพในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากมีพื้นที่รวม 17 หมู่บ้าน ซึ่งมีปัญหาและความต้องการจากประชาชนมากจึงมีการจัดทำโครงการพัฒนาเกือบตลอดปีงบประมาณ แต่อัตราเจ้าหน้าที่มีน้อยทำให้เจ้าหน้าที่แต่ละคนมีปริมาณงานล้นมือ มีผู้ช่วยด้านการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเพียงไม่กี่คนหรืออาจช่วยได้ไม่เต็มที่ ดังนั้นคณะผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญด้านจัดทำแผนพัฒนาอย่างจริงจังโดยการออกประชาคมหมู่บ้านร่วมกับทีมงาน ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความสามารถไปศึกษาอบรม และการถ่ายทอด แลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน และมีการชักจูงการทำงานอย่างสม่ำเสมอซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทองพันชั่ง พงษ์วารินทร์ (2558) ที่เห็นว่าการขึ้นนำองค์การที่ต้นนี้หัวหน้างานต้องมีความมั่นใจในความรู้ ความสามารถ ถ้าที่จะตัดสินใจ ขึ้นนำ อธิบาย แนะนำ ชื่นชม ตำหนิ ลงโทษ และรับผิดชอบและซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิโรจน์ สารรัตน์ (2546, น. 151) กล่าวถึงการเป็นผู้นำที่ดี ประกอบด้วย การจูงใจ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสารทางการบริหาร และการบริหารกลุ่ม โดยผู้บริหารจะต้องจูงใจให้คนทุ่มเทแรงกายแรงใจอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุความสำเร็จขององค์การ

1.4 ด้านการควบคุม ผลการวิจัยพบว่า มีการประชุมชี้แจงผลการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปีอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการติดตามและประเมินผลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้ทราบผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปี ปัญหาและอุปสรรค ซึ่งสามารถนำมาทบทวนปรับปรุง แก้ไข ได้อย่างทันการณ์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับรายงานการศึกษาของ อาดิษฐ์ อินทรจักร (2552, น.47) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลเวียงพร้าว อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่พบว่าประชาชนได้ร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมตามแผนที่เทศบาลดำเนินการอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วนและความต้องการของประชาชนในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากสภาพการปฏิบัติงานในพื้นที่ตำบลตะกุกเหนือมุ่งเน้นปัญหาด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นสำคัญ เพราะเส้นทางคมนาคมส่วนใหญ่เป็นถนนลูกรัง ระบบไฟฟ้า และระบบประปายังไม่ทั่วถึง จึงมีความสนใจเข้าร่วมประชุมประชาคมเพราะคาดหวังว่าจะได้รับการแก้ไขและพัฒนาตรงตามความต้องการแต่ด้วยงบประมาณที่มีจำกัดทำให้การพัฒนาไม่อาจเป็นไปตามความต้องการทั้งหมดได้ภายในครั้งเดียว จึงต้องมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วนในระดับตำบล โดยที่คณะกรรมการมาจากหมู่บ้านไหนก็เห็นว่าปัญหาในหมู่บ้านตนสำคัญกว่าไม่ได้วางตัวเป็นกลางและมองปัญหาแบบภาพรวมและเพื่อเป็นการลดปัญหาการขัดแย้งระหว่างกันในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาในระดับตำบลจึงทำได้ไม่ชัดเจนซึ่งสอดคล้องกับรายงานการศึกษาของ สุริยัน ปันชัย (2552, น. 45) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ชะเนิง อำเภอยางสะวี จังหวัดน่าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา/โครงการ/กิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือการมีส่วนร่วมในโครงการก่อสร้างที่องค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือดำเนินการ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนมองเห็นผลประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเช่น โครงการก่อสร้างถนนทำให้ประชาชนมีการสัญจรและการขนส่งผลผลิตสู่ตลาดได้สะดวกรวดเร็ว โครงการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านทำให้มีความสะดวกในการอุปโภค บริโภคในชีวิตประจำวัน จึงยินดีเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างโครงการแต่เป็นสัดส่วนที่น้อย ประกอบกับการดำเนินโครงการก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วยวิธีการจ้างเหมาโอกาสในการช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์และแรงงานจึงไม่มีซึ่งสอดคล้องกับรายงานการศึกษาของ พิภพ กิตติศาสตร์ (2550, น. 50) พบว่า เทศบาลตำบลสันมหาพนได้เชิญประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างโครงการตามแผนพัฒนาเทศบาล ประชาชนได้ร่วมสนับสนุนเช่น วัสดุอุปกรณ์ส่วนตัว/แรงงานให้แก่เทศบาลเพื่อร่วมพัฒนาท้องถิ่น ประชาชนได้ให้ความร่วมมือปฏิบัติตาม

นโยบายแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่เทศบาลได้นำไปดำเนินการในหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือได้จัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเครื่องอุปโภค-บริโภค เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพของกลุ่มแม่บ้านเพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนเน้นความสำคัญด้านโครงสร้างพื้นฐานเพราะสามารถมองเห็นผลประโยชน์ได้ชัดเจน สำหรับการพัฒนาด้านการประกอบอาชีพมีผลการดำเนินงานน้อยมาก เนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรง ดังนั้นควรสรรหาตำแหน่งที่มีหน้าที่ด้านการพัฒนาส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำสวนยางพารา สวนปาล์ม น้ำมันซึ่งต้องเผชิญกับภาวะราคาตกต่ำ และสวนผลไม้ ซึ่งต่างคนต่างทำไม่ได้มีการรวมกลุ่มกัน ดังนั้น กิจกรรมพัฒนากลุ่มอาชีพจึงดำเนินการได้ยาก ชาวบ้านอ้างเหตุผลไม่วาง ไม่สอดคล้องกับรายงานการศึกษาของ ธันวาท มีความรัก (2555, น. 59) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอกู่ทอง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ความเป็นอยู่ของประชาชนได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เช่น การประกอบอาชีพ โครงสร้างพื้นฐาน ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก

2.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ ทั้งนี้เพราะประชาชนยังไม่รู้ ไม่เข้าใจถึงกระบวนการตรวจสอบและขอบเขตที่สามารถทำการตรวจสอบได้และมีความเกรงใจต่อผู้บริหาร จึงไม่มีการตรวจสอบจากภาคประชาชน ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องเสริมสร้างให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ ตรวจสอบ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างสะดวก และสร้างช่องทางในการติดตามและประเมินผลให้หลากหลายและมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบอย่างแพร่หลาย ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการศึกษาของ สุริยัน ปันชัย (2552, น.48) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ชะเนิง อำเภอยางสะวี จังหวัดน่าน พบว่า ประชาชนได้เข้าร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

3.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า การรับฟังความคิดเห็นที่เป็นแบบทางการทำให้ประชาชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นจึงเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ทั้งนี้เนื่องจากเจ้าหน้าที่ใช้วิธีการจัดเวทีประชาคม ขาดการคำนึงถึงการสนทนาที่เป็นธรรมชาติซึ่งจะทำให้ได้รับการมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2556) ที่กล่าวถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐอย่างอิสระและเป็นระบบโดยหน่วยงานภาครัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และนำข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นประเด็นที่ประชาชนเป็นห่วงไปเป็นแนวทางการปรับปรุงนโยบาย การตัดสินใจและพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานในหน่วยงาน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการพบว่า ขาดการเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนทั้งนี้เนื่องจากภาระงานด้านการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเร่งด่วนและการพัฒนาคุณภาพชีวิตมีปริมาณมากแต่อัตรากำลังที่มีน้อย การให้ความสำคัญในเรื่องนี้จึงไม่เต็มที่ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพิภพ กิติภาส (2550, น. 58) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลมหาราช อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

3.1.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ขาดการศึกษาความพร้อมของโครงการให้ละเอียดรอบคอบ การใช้จ่ายงบประมาณไม่คุ้มค่ากับผลประโยชน์ที่ได้รับ ทั้งนี้เนื่องจากมีปัญหาหรืออุปสรรคจากสภาพพื้นที่ที่ไม่เอื้ออำนวย หรือขาดการบริหารจัดการที่ดีหลังจากดำเนินโครงการแล้วเสร็จ โดยไม่ได้ชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2549) ได้กล่าวถึงการรับฟังความคิดเห็นว่าเป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่างๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า ตัวแทนภาคประชาชนในคณะกรรมการติดตามและการประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นมีสัดส่วนน้อย

ขาดการรายงานให้ประชาชนทราบในเวทีการประชุมของหมู่บ้านทั้งนี้เนื่องจากระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำ แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดให้มีตัวแทนภาคประชาชนเพียงสองคน ดังนั้นจึงควรรายงานการติดตามและประเมินผลผ่านเวทีการประชุมของหมู่บ้านอีกช่องทางหนึ่ง ที่ทำได้ง่ายและสะดวกเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมค้นหาข้อดีและข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2556) ได้กล่าวถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการกำหนดนโยบาย การวางแผนงานโครงการ และวิธีการทำงาน โดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่จัดระบบอำนวยความสะดวก ยอมรับการเสนอแนะและการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชน ซึ่งมักดำเนินการในรูปแบบกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วม

3.2 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ พบว่าควรจะรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้ครอบคลุม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง ทั้งนี้เนื่องจากการทำหนังสือแจ้งกำหนดการจัดทำเวทีประชาคมหมู่บ้านให้ผู้ใหญ่บ้านล่วงหน้าเพียงอย่างเดียวซึ่งบางคนไม่ได้เข้าร่วมประชุมประจำเดือนจึงไม่ได้เข้าร่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอดิสรณ์ ชัดสีใส (2551, น. 63) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายการพัฒนา อย่างเป็นรูปธรรมและควรมีการประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดร่วมแสดงความต้องการ และสามารถเลือกโครงการที่เป็นประโยชน์สามารถต่อยอดและสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้จริงๆ การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ พบว่า ควรจะเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีการกิจตามอำนาจหน้าที่ และตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายในปริมาณมาก ทำให้การเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนน้อยมากสอดคล้องกับงานวิจัยของอดิสรณ์ ชัดสีใส (2551, น.63) พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรผู้เกี่ยวข้องในการจัดแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์พบว่าควรจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่ได้ศึกษาความพร้อมอย่างละเอียดรอบคอบทั้งนี้

เนื่องจากโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนาได้ผ่านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตามขั้นตอนแล้วแต่ประชาชนบางส่วนไม่ทราบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอดิสรณ์ ชัดสีใส (2551, น. 63) พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรบรรจุกระบวนการในการมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ชัดเจนทุกขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาและการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า ควรจะให้มีตัวแทนภาคประชาชนในคณะกรรมการติดตามและการประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นทั้งนี้เนื่องจากตัวแทนภาคประชาชนดูแลผลประโยชน์เฉพาะหมู่บ้านที่ตนอาศัยอยู่โดยไม่ได้มองแบบภาพรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของอดิสรณ์ ชัดสีใส (2551, น. 63) พบว่า ควรจะให้ประชาชนได้รับรู้ตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแผนงานโครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งระยะสั้นและระยะปานกลาง

4. แนวทางการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้ง 2 ส่วน ได้แก่

4.1 การบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ ทั้ง 4 ด้าน

4.1.1 ด้านการวางแผน พบว่า ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบล่วงหน้าอย่างทั่วถึง วิเคราะห์ปัญหาของพื้นที่และบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลต้องการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยประชาชนมีส่วนร่วมในทุกๆ ด้าน เพื่อให้การทำโครงการหรือกิจกรรมสามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนที่มีอยู่จริง ดังนั้นจึงต้องมีการเตรียมการในเรื่องต่างๆ ที่ส่งผลให้ประชาชนเข้าร่วมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรียัน ปันชัย (2552, น.50) พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และควรส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้กับประชาชนในการค้นหาปัญหาอุปสรรคและความต้องการของหมู่บ้าน

4.1.2 ด้านการจัดองค์การ พบว่าควรจะมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ จัดทำแผนพัฒนาแบบบูรณาการ ควรจะปรับโครงสร้างการบริหารด้านการจัดทำแผนพัฒนา กำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ

ให้ชัดเจน ควรจะเพิ่มอัตราเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอ และจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันกับประชาชน ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนพัฒนา มีอัตราเจ้าหน้าที่น้อย การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจจึงได้จัดทำน้อย ดังนั้นจึงควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอกับปริมาณงานเพื่อจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกฤษฎวรรณโลห์ วัชรินทร์ (2553) ได้กล่าวถึงการจัดโครงสร้างว่า เป็นการเตรียมงานคน และทรัพยากรอื่นๆ เพื่อให้งานสำเร็จ

4.1.3 ด้านการเป็นผู้นำ พบว่า คณะผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอย่างจริงจัง ควรจะสร้างทีมงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้มีประสิทธิภาพกำหนดจุดมุ่งหมายให้เห็นภาพรวมในพื้นที่ยอมรับความคิดใหม่ๆ และควรจะทำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นให้มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติงานที่ผ่านมายังไม่บรรลุผลสำเร็จของแผนพัฒนาสามปี ตามมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกฤษฎวรรณโลห์ (2552) ได้กล่าวถึงการขึ้นว่าเป็นการบริหารคนโดยใช้ภาวะผู้นำ ซึ่งผู้นำจะต้องสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การสื่อสาร การระดมคนให้มาทำงาน

4.1.4 ด้านการควบคุม พบว่า ควรจะแต่งตั้งประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการติดตามและประเมินผลอย่างแท้จริงเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปี ทั้งนี้เนื่องจากการติดตามและประเมินผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ว่าผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่ และหากมีปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ก็สามารถนำไปปรับปรุงการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของปีต่อไป ดังนั้นผู้ร่วมเป็นกรรมการจึงควรเป็นผู้ที่เข้าใจกระบวนการทำงานทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกฤษฎวรรณโลห์ วัชรินทร์ (2553) ได้กล่าวถึงการควบคุมว่าเป็นการควบคุมประสิทธิภาพในการทำงานโดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายและการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามความจำเป็น

4.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือ ทั้ง 4 ด้าน

4.2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจพบว่า ควรจะเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาให้ชัดเจนโดยมองแบบ ภาพรวมเพื่อการแก้ปัญหาให้แก่ประชาชนโดยส่วนใหญ่ ควรจะระดมประชาชนจากหลากหลายสาขาอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจร่วมกัน ทั้งนี้ เนื่องจากการปฏิบัติงานที่ผ่านมาการเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาในระดับตำบลไม่สามารถกำหนดได้ชัดเจนเพราะ มีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น ดังนั้นการมองปัญหาแบบภาพรวม โดยความคิดเห็นจากหลากหลายอาชีพจะสามารถจัดเรียง ลำดับความสำคัญของปัญหาจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธันวรา มีความรัก (2555, น. 61) พบว่าควรจะมีการประชุม ประชาคมเพื่อการแก้ไขปัญหา

4.2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า ควรจะมีตัวแทนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการก่อสร้าง ที่องค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกเหนือดำเนินการและควร จะสร้างความเข้าใจให้ประชาชนเห็นความสำคัญและเข้าร่วม ปฏิบัติการในโครงการตามแผนพัฒนาสามปี ทั้งนี้เนื่องจากการ ปฏิบัติงานที่ผ่านมาหากโครงการไหนที่ได้ชี้แจงทำความเข้าใจ ระหว่างกันกับประชาชนก็จะตอบรับการร่วมโครงการหรือ กิจกรรมเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรียัน ปันชัย (2552, น. 50) พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ควรให้การประชาสัมพันธ์แผนงานโครงการที่นำไปสู่การปฏิบัติ ให้ประชาชนทราบ

4.2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ควรจะจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริม หรือพัฒนากลุ่มอาชีพให้แก่ประชาชน และมองปัญหาชุมชน ให้หลากหลาย วิเคราะห์ปัญหาให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งนี้ เนื่องจากการปฏิบัติงานที่ ที่ผ่านมาเน้นพัฒนาแต่โครงสร้าง พื้นฐาน ดังนั้นควรเพิ่มการศึกษาปัญหาชุมชนที่มีอยู่จริงมาจัด ทำโครงการพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรียัน ปันชัย (2552, น. 50) พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดให้มี เวทีประชาคมทุกครั้งเมื่อมีการจัดทำแผน

4.2.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล พบว่า ควรจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบ โดยเพิ่มช่องทางให้สะดวกขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนมีความเกรงใจ คิดว่าเป็นการไม่เหมาะสม ดังนั้นจึง ควรจัดข้อมูลไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้โดยสะดวก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการวางแผน ควรจะจัดประชุมชี้แจง หรืออบรมความรู้ให้ชาวบ้านเข้าใจและเพิ่มช่องทางการ ประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น จัดเตรียมความพร้อมข้อมูลในพื้นที่ จัดลำดับความสำคัญของปัญหาให้ชัดเจนเน้นการมองแบบ ภาพรวมเพื่อการแก้ปัญหาให้แก่ประชาชนโดยส่วนใหญ่ โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมจัดลำดับความสำคัญโดยการ วางตัวเป็นกลาง และควรจะศึกษาความเป็นได้ของโครงการ ให้ละเอียดรอบคอบ

1.2 ด้านการจัดองค์กรควรปรับปรุงโครงสร้างการ บริหารการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้ชัดเจน เพิ่มจำนวน เจ้าหน้าที่ให้เพียงพอกับปริมาณงาน พัฒนาทีมงานในการ จัดทำแผนพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ สร้างความรู้ความเข้าใจ ร่วมกันระหว่างประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

1.3 ด้านการเป็นผู้นำควรจะมีวิสัยทัศน์ และจุด มุ่งหมายว่าจะต้องพัฒนาท้องถิ่นไปในทิศทางใด กำหนด ช่วงเวลาบรรลุผล และนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิด ประโยชน์

1.4 ด้านการควบคุม ควรแต่งตั้งประชาชนที่มี ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการติดตามและประเมินผล เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนา สามปี กำหนดตัวชี้วัดเกณฑ์หรือมาตรฐานผลสำเร็จในการ การติดตามและประเมินผล และเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ ผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาสามปีให้มากขึ้น มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและสรรหาตัวแทน ภาคประชาชนในคณะกรรมการติดตามและประเมินผล จากหลากหลายอาชีพและเพิ่มสัดส่วนให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องบทบาทผู้บริหารท้องถิ่น ต่อการบริหารจัดการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วม ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ควรมีการศึกษาเรื่องหลักธรรมาภิบาลในการ บริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหาร ส่วนตำบล

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การ บริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยการมีส่วนร่วม ของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัดและ ระดับภาค

เอกสารอ้างอิง

- กฤษวรรธน์ โล่ห์วัชรินทร์. (2553). เอกสารประกอบคำบรรยาย รายวิชา 010 140 หลักการจัดการสมัยใหม่. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2559, จาก <https://wiraja.files.wordpress.com>
- กฤษ เพิ่มทันจิตต์. (2552). การจัดการเชิงกลยุทธ์ ครั้งที่ 1. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2559, จาก <https://nidamppm14.files.wordpress.com>
- กิตติพงษ์ ด่านลาพล. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- เกศินี พรหมตัน. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลแม่โจ้. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ทองพันชั่ง พงษ์วารินทร์. (2558). การบริหารจัดการ. สืบค้นเมื่อ 17 มกราคม 2558, จาก <http://www.bt-training.com>
- ธันวา มีความรัก. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. (2552). รายงานการวิจัย เรื่องรายงานผลการศึกษาคำแนะนำของการกระจายอำนาจในประเทศไทยและข้อเสนอ. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2559, จาก <http://www.econ.tu.ac.th>
- ปราณี ตรุษสาท. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวหิน อำเภอห้วยแม่เหล็ก จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พิภพ กิตติภาศ. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550. (2550). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 (ตอนที่ 47 ก.), 116.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2546). การบริหารการศึกษาหลักการทฤษฎีหน้าที่ประเด็นและบทวิเคราะห์. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: พิมพ์พิสุทธิ์.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลฤๅจะสวยงามดังเทพธิดาในนิทานในความขัดแย้งความชอบธรรมและการปฏิรูประบบรัฐ : การจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรมสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- สมเกียรติ หลานหลาย. (2556). การบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา เทศบาลตำบลกระปี่น้อย อำเภอเมืองจังหวัดกระบี่. สารนิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ภูเก็ต.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2550). แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2557, จาก http://www.opdc.go.th/pecial.php?spc_id=3&content_id=301
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2556). การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2556, จาก http://www.opdc.go.th/special.php?spc_id=2&content_id=156
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2557, จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=395>
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2549). เอกสารแจกประกอบการประชุม. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2555, จาก กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กระทรวงสาธารณสุข : www.roiet.go.th/ictroiet/link/pacha.doc

สุริยัน ปันชัย. (2552). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ชะเมิง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน*. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.

อาดิษฐ์ อินทจักร. (2552). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลเวียงพร้าว อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

อดิสรณ์ ชัดสีใส. (2551). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ผู้เขียนบทความ

นางธนวรรณ พรหมหิตาธร

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
เลขที่ 272 ถนนสุราษฎร์-นาสาร ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง
จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100
E-mail: Tawan_Phom@hotmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ชอบตรง

อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

อาจารย์ ดร.สนชัย ใจเย็น

อาจารย์ที่ปรึกษารวมวิทยานิพนธ์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
เลขที่ 272 ถนนสุราษฎร์-นาสาร ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง
จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100